

нні стимулювати у студентів економічних спеціальностей розвиток системних уявлень про механізм прийняття і реалізації рішень щодо власної професійної діяльності, впливати на формування навичок самостійного аналізу соціально-економічних проблем.

Однією з відмінних рис, яка забезпечує інноваційність сучасних методів навчання, є їх інтерактивний характер. Використання інтерактивних методів навчання для підготовки студентів економічних спеціальностей дозволяє визначити їх індивідуальні та колективні здібності, ступінь підготовленості до професійних вимог, розвинути навички вирішення проблем, наглядно презентуючи реальну ситуацію, визначити можливі стратегії власних дій, вивчити складові змодельованої проблеми, виявити найважливіші з них та відпрацювати її комплексне поетапне рішення в імітаційному режимі. Емоційний аспект інтерактивних форм навчання підвищує зацікавленість учасників у навчальному процесі.

Поряд із інтерактивними формами підготовки студентів (проведення тренінгів, ділових і професійних ігор, кейсів, практичної роботи з документами) співіснують традиційні: проведення лекцій, лабораторних робіт, семінарів, тощо. Іноді зазначені форми навчання протиставляються одна одній. На нашу думку, слід не відмовлятися від традиційних форм навчання, які спрямовані переважно на запам'ятовування інформації, а доповнювати їх новими тренінговими технологіями. Такий синтез дозволяє підвищити якісний рівень підготовки студентів, надаючи їм фундаментальних знань, розкриваючи інтелектуальний та творчий потенціал, допомагає перетворювати набуті в процесі навчання компетенції на актуальні професійні та особистісні компетентності.

*Дегтярьова Н. В., канд. екон. наук, доц.,  
кафедра фінансових ринків*

### **ТРЕНІНГОВІ ТЕХНОЛОГІЇ У СИСТЕМІ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ**

В останні роки при підготовці фінансистів дисципліну «Фінансовий ринок» віднесено до вибіркових дисциплін. При цьому вдвічі було скорочено кількість годин на проведення практичних занять. В умовах чітко визначеної системи підсумкового модульного контролю знань студентів це ускладнює вивчення дисципліни, бракує часу для того, щоб надати студентам можливість поєднувати отримані теоретичні знання з навичками практичного вирішення проблем, формування ринкового мислення. Все це заважає якісній підготовці фахівців.

Для забезпечення поєднання теоретичної та практичної підготовки студентів, які обрали для вивчення дисципліну «Фінансовий ринок», було запропоновано скористатися можливостями набуття практичного досвіду роботи на валютному ринку — одному з сегментів фінансового ринку на базі Дилінгового Центру АБ «Брокбізнесбанку», з яким наш вуз має відповідні домовленості. Для цього було складено розклад занять та затверджено графік відвідування студентами навчального центру у позааудиторний час.

Навчальна дисципліна «Фінансовий ринок» передбачає вивчення таких тем, як «Фундаментальний та технічний аналіз», «Валютний ринок», «Інформаційне забезпечення фінансового ринку». Комплексне розуміння цих тем потребує додаткових знань та навичок, які студенти можуть отримати при відвідуванні занять у Дилінговому Центрі АБ «Брокбізнесбанк». Студенти можуть більше дізнатися про валютний ринок Forex, методи прогнозування руху цін, прийняття рішень, а також практично попрацювати з торговельною системою «BrokBusinessTrader». Дилінговий зал Центру обладнаний інформаційними каналами BLOOMBERG, CNBS, EURONEWS, CNN, має багатофункціональну платформу технічного аналізу.

Студенти мають можливість прийняти участь у навчальній торгівлі на Демо-рахунку та використовувати одну із самих зручних торговельних платформ у світі. Основні можливості торгового терміналу:

- огляд котирувань і новин у реальному режимі часу;
- зручна система чартингу, що дозволяє проводити якісний технічний аналіз;
- підтримка необмеженої кількості відкритих вікон з графіками з власними настройками;
- підтримка різних видів графіків (bar,candle,line) і кількох часових періодів: M1, M5, M15, M30, H1, H4, Daily, Weekly;
- ведення кількох торгових рахунків з можливістю швидкого переключення між ними;
- підтримка радників (Expert Advisors), які дозволяють автоматизувати процес торгівлі;
- огляд та друк історії укладених угод за будь-який період;
- можливість експорту історичних даних у різні формати.

Демонстраційний рахунок не передбачає реальної торгівлі, але дозволяє більш якісно, ніж на папері, відпрацювати торговельну стратегію. Для відкриття демонстраційного рахунку студентам необхідно працювати з реальними даними.

За результатами відвідування додаткових занять студенти у письмовому вигляді готують звіт, у якому відображаються результати торгівлі (прибуток або збитки), проводять аналіз отриманих результатів та формулюють висновки. Оцінювання роботи студента здійснюється у складі вибіркового видів робіт (0-5-10-15-20 балів).

Застосування тренінгових технологій у процесі самостійної роботи студентів дозволяє впроваджувати у практичну діяльність отримані знання, які набуті ними під час відвідування лекцій, практичних занять, самостійної роботи з літературою, розвивати навички практичної діяльності на ринку.

*Зінкевич Т. О., канд. екон. наук, старш. викл.,  
Онищенко С. В., канд. екон. наук, доц.,  
кафедра фінансів підприємств*

### **ЗАСТОСУВАННЯ ТРЕНІНГУ ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ «БЮДЖЕТУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ»**

Зростання ступеня відкритості економіки України, поглиблення процесів інтеграції до європейського співтовариства підвищує рівень конкуренції, змінює правила ведення бізнесу і вимоги щодо організації, і забезпечення виробничо-технологічних та фінансових процесів на вітчизняних підприємствах. Нині, керівники, власники та працівники підприємств стають все більше зацікавленими не тільки в прозорості фактичних, але й у реальності, досяжності майбутніх результатів, а тому використання бюджетування на вітчизняних підприємствах є об'єктивною необхідністю.

В основі концепції бюджетування, покладено забезпечення успішного функціонування підприємства, шляхом: а) узгодження стратегічних планів з поточними і оперативними; б) координації та інтеграції поточних планів за різними напрямками бізнесу; в) створення системи якісного інформаційного забезпечення менеджерів різних рівнів управління в будь-який період для прийняття управлінського рішення; г) створення системи контролю за виконанням поставлених завдань та персональної і колективної відповідальності за порушення умов досягнутих домовленостей; д) спонукання всіх учасників виробничо-комерційної діяльності до узгоджених дій і отримання оптимального результату.

Отримання знань майбутніми фахівцями з фінансів, щодо сутності та особливостей бюджетування на підприємствах у різних галузях діяльності, і подальше його дослідження/розвиток, як управлінської технології є нагально актуальним, а також, є не-